

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τίτλος

LEADER 2014-2020 Νομών Αρκαδίας, Αργολίδας, Λακωνίας – Αναπτυξιακή Πάρνωνα, Υπομέτρο 19.2

Σκοπός

Βασικός στόχος του Υπομέτρου 19.2 του LEADER 2014-2020, είναι ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα και συμβάλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας.

Οι δράσεις εφαρμόζονται σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος, και πιο συγκεκριμένα οι περιφερειακές ενότητες Αρκαδίας, Αργολίδας και Λακωνίας.

Συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης **€3.545.400**.

Δικαιούχοι

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των υποδράσεων του Υπομέτρου 19.2

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
19.2.1.1: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης στο γεωργικό και το δασικό τομέα Δημόσια Δαπάνη: €40.000	Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται ευρύτερα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης διάρκειας μέχρι 300 ώρες ανάλογα με το θεματικό πεδίο, τα οποία μπορούν να συμπεριλαμβάνουν εργαστήρια (workshops), επαγγελματική καθοδήγηση και δραστηριότητες επίδειξης.	Οι φορείς παροχής υπηρεσιών μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά τα προσόντα του προσωπικού και τακτική επιμόρφωση για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.	Τα προγράμματα απευθύνονται σε εργαζόμενους και απασχολούμενους στο γεωργικό και δασικό τομέα
19.2.1.2: Μεταφορά γνώσεων & ενημέρωσης σε ΜΜΕ αγροτικών περιοχών Δημόσια Δαπάνη: €40.000	Στο πλαίσιο της υποδράσης ενισχύονται ευρύτερα προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης διάρκειας μέχρι 300 ώρες ανάλογα με το θεματικό πεδίο, τα οποία μπορούν να συμπεριλαμβάνουν εργαστήρια (workshops), επαγγελματική	Οι υπηρεσίες μεταφοράς γνώσεων απευθύνονται σε ΜΜΕ του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, με σκοπό την αναβάθμιση της παραγωγικής διαδικασίας, την εξοικονόμηση ενέργειας, την	Οι υπηρεσίες μεταφοράς γνώσεων απευθύνονται σε ΜΜΕ του δευτερογενή και τριτογενή τομέα

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
	καθοδήγηση και δραστηριότητες επίδειξης.	εισαγωγή της καινοτομίας, τη διασύνδεση των δυο τομέων και την προώθηση της έννοιας «ολοκληρωμένο τουριστικό προϊόν» της περιοχής. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης πρέπει να διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες όσον αφορά τα προσόντα του προσωπικού και τακτική επιμόρφωση για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων.	
19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν Δημόσια Δαπάνη: €400.000	Με την παρούσα υποδράση ενισχύεται η ίδρυση, ο εκσυγχρονισμός, η επέκταση και η μετεγκατάσταση, μονάδων παραγωγής, αποθήκευσης και εμπορίας οι οποίες δραστηριοποιούνται στην μεταποίηση προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης και χρησιμοποιούν τα προϊόντα αυτά σαν πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους, έτσι ώστε το εξαγόμενο προϊόν να είναι ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ.	Ενισχύονται επενδύσεις από μεταποιητικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στους τομείς γεωργικών προϊόντων και αξιοποιούν τα γεωργικά προϊόντα ως πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους σε μη γεωργικά προϊόντα στους παρακάτω ενισχυόμενους τομείς: Ζυθοποιία. Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός και λοιπά προϊόντα).	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις.

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
		Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων. Μονάδες πυρηνελαιουργείων. Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων αμπελοοίνικης προέλευσης. Μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής.	
19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €150.000	Η υποδράση αφορά σε εκσυγχρονισμό τουριστικών υποδομών της περιοχής παρέμβασης.	Δύνатаι να περιλαμβάνει: Εκσυγχρονισμό καταλυμάτων με στόχο την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών φιλοξενίας, εκσυγχρονισμό κέντρων εστίασης και αναψυχής και εκσυγχρονισμό τουριστικών γραφείων, υπηρεσιών εναλλακτικού τουρισμού και λοιπών υπηρεσιών.	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι μόνο οι πολύ μικρές.
19.2.2.4: Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό βιοτεχνικών μονάδων, επιχειρήσεων χειροτεχνίας και επιχειρήσεων παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση.	Δύνатаι να περιλαμβάνει: Επιχειρήσεις μεταποίησης πρώτων υλών εκτός γεωργικού τομέα, όπως επεξεργασία ξύλου, γυαλιού, σιδήρου κ.λπ., επιχειρήσεις χειροτεχνίας, όπως αγγειοπλαστική, κεραμική, βυζαντινή τέχνη, κηροπλαστική, υφαντουργία κ.λπ. και επιχειρήσεις 2ης μεταποίησης προϊόντων γεωργικού τομέα, όπως αρτοσκευάσματα, ζυμαρικά, ζαχαροπλαστική.	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι μόνο οι πολύ μικρές.

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
Δημόσια Δαπάνη: €300.000			
19.2.2.5: Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €300.000	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών από επιστήμονες, με σκοπό την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού.	Σε αυτό τον τομέα οικονομικής δραστηριότητας ανήκουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί, λογιστές, νηπιαγωγοί (παιδικοί σταθμοί), γυμναστές (χώροι αθλητισμού), επαγγέλματα θετικών επιστημών, προγραμματιστές κτλ.	Δικαιούχοι της υποδράσης είναι απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για παροχή υπηρεσιών στο αντικείμενο του πτυχίου τους.
19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και / ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €1.209.000	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό μεταποιητικών μονάδων σε επιλέξιμους κλάδους της αγροτικής παραγωγής, με σκοπό τη μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων, εκτός των προϊόντων αλιείας.	Τέτοια προϊόντα/κλάδοι, είναι ενδεικτικά: Κρέας - πουλερικά - κουνέλια, Γάλα, Αυγά Μέλι - Σηροτροφία - Σαλιγκάρια, Ζωοτροφές, Δημητριακά, Ελαιούχα προϊόντα, Οίνος, Οπωροκηπευτικά, Άνθη, Φαρμακευτικά και Αρωματικά Φυτά, Σπόροι & Πολλαπλασιαστικό Υλικό, Ξύδι.	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι οι ΜΜΕ.

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €536.400	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό τουριστικών υποδομών της περιοχής παρέμβασης.	Δύνатаι να περιλαμβάνει: ίδρυση/εκσυγχρονισμό καταλυμάτων, ίδρυση /εκσυγχρονισμό κέντρων εστίασης και αναψυχής και ίδρυση/εκσυγχρονισμό τουριστικών γραφείων, υπηρεσιών εναλλακτικού τουρισμού και λοιπών υπηρεσιών.	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι οι μικρές και πολύ μικρές.
19.2.3.4: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων του τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €430.000	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων.	Επιχειρήσεις μεταποίησης πρώτων υλών εκτός γεωργικού τομέα, όπως επεξεργασία ξύλου, γυαλιού σιδήρου κ.λπ., επιχειρήσεις χειροτεχνίας, όπως αγγειοπλαστική, κεραμική, βυζαντινή τέχνη, κηροπλαστική, υφαντουργία κ.λπ., επιχειρήσεις 2ης μεταποίησης προϊόντων γεωργικού τομέα, όπως αρτοσκευάσματα, ζυμαρικά, ζαχαροπλαστική και επιχειρήσεις εμπορίου.	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι οι μικρές και πολύ μικρές.
19.2.6.2: Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και	Η υποδράση αφορά σε επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες, οι οποίες εφαρμόζονται στην επεξεργασία, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία τους.	Στις επενδύσεις αυτές συγκαταλέγεται κάθε επένδυση που σχετίζεται με την ανάπτυξη και οργάνωση της επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων, μέχρι το	Επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι οι ΜΜΕ.

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
εμπορία δασικών προϊόντων. Δημόσια Δαπάνη: €70.000		στάδιο της βιομηχανικής μεταποίησης. Μπορεί να περιλαμβάνουν επενδύσεις σε μηχανήματα και εξοπλισμό υλοτομίας, αποκλάδωσης, αποφλοίωσης, πελέκησης, σχίσσης, κορμοτεμαχισμού, ξήρανσης και αποθήκευσης ξυλείας, συμπεριλαμβανομένης και της παραγωγής πρώτης ύλης/υλικών για παραγωγή ενέργειας (pellets, ξυλεία κλπ).	
19.2.7.2: Ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων και της δασοπονίας Δημόσια Δαπάνη: €70.000		Ενδεικτικά η ανάπτυξη πρακτικών μπορεί να αφορά σε: Αξιοποίηση των αυτοφυών δένδρων και θάμνων σε φυτώρια, αναδασώσεις και λοιπές εφαρμογές, έρευνα, περιγραφή και προτάσεις οικονομικής αξιοποίησης της αρωματικής και φαρμακευτικής χλωρίδας, διεξαγωγή μελετών in situ και ex situ για την πιστοποίηση και ταυτοποίηση προϊόντων, αποτύπωση και ταυτοποίηση του υπάρχοντος γενετικού υλικού με σύγχρονες τεχνικές, ανάδειξη ποικιλιών και πληθυσμών φυτών με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική ανάπτυξη της περιοχής, προώθηση και διάχυση της παραγόμενης γνώσης.	Η υποδράση δύναται να υλοποιηθεί από συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τις **600.000€** για πράξεις που αφορούν σε υποδομές ή / και εξοπλισμό και τις **100.000€** για άυλες πράξεις.

Σε περίπτωση χρήσης του καθεστώτος de minimis (KAN 1407/13), η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη μπορεί να ανέλθει στις 200.000€ την τριετία συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Η **ένταση ενίσχυσης** ανά Υποδράση και οι εφαρμοζόμενοι κανονισμοί, είναι:

Υποδράση	Ένταση Ενίσχυσης
19.2.1.1, 19.2.1.2	100% KAN (EE) 1407/2013 και KAN (EE) 1305/2013
19.2.2.2, 19.2.3.1	50% KAN (EE) 1407/2013 και KAN (EE) 1305/2013
19.2.2.3, 19.2.2.4, 19.2.2.5, 19.2.6.2, 19.2.7.2	65% KAN (EE) 1407/2013
19.2.3.3, 19.2.3.4	55% KAN (EE) 651/2014

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων για όλες τις κατηγορίες υποδράσεων δύναται να είναι:

1. **Η αγορά, η κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου.** Είναι επιλέξιμη δαπάνη η αγορά οικοδομημένης ή μη οικοδομημένης γης, σε περιπτώσεις πράξεων που περιλαμβάνουν κτιριακές υποδομές, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της επένδυσης, για ποσό μέχρι **το 10 %** των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο **15 %**.
2. **Αγορά,** (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και εγκατάστασης) **εξοπλισμού** και ο εξοπλισμός εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της επένδυσης. Επίσης, ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμησης ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων εφόσον αντιστοιχούν στην δυναμικότητα ή της ανάγκες της μονάδας και δεν αποτελούν μεμονωμένη δαπάνη αλλά συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις.
3. **Αγορά καινούργιων οχημάτων** και συγκεκριμένα: i) Οχημάτων μεταφοράς προϊόντων ειδικού τύπου τα οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θεωρούνται απαραίτητα για την λειτουργία της επένδυσης. Το ύψος της δαπάνης για την αγορά οχημάτων ειδικού τύπου δεν μπορεί να υπερβαίνει **το 10%** του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. ii) Μέσων εσωτερικής μεταφοράς που καλύπτουν τις ανάγκες της επένδυσης. Δεν είναι επιλέξιμα οχήματα μεταφοράς προσωπικού ή πελατών. Σύμφωνα με τον Καν Ε.Ε. 1407/2014, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την απόκτηση οχημάτων σε επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές.
4. Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, τα οποία είναι αναγνωρισμένα από διεθνή ή εθνικά πρότυπα. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται οι δαπάνες συμβούλου και πιστοποίησης.
5. Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης, όπως αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογισμικών, περιφερειακών μηχανημάτων και φωτοτυπικών.
6. Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων.
7. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική

- και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν **το 10%** του Συνολικού Κόστους της πράξης. Επίσης στις δαπάνες αυτές δύναται να συμπεριλαμβάνεται και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποβολή και την τεχνική υποστήριξη της αίτησης στήριξης.
8. Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων, δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, έρευνα, αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, σήμανση).
 9. Δαπάνες προβολής, όπως ιστοσελίδα, έντυπα, διαφήμιση και συμμετοχή σε εκθέσεις και μέχρι **το 10%** του συνολικού κόστους της πράξης.
 10. Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) όπως ενδεικτικά ΔΕΗ, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση κλπ, εντός των ορίων του οικοπέδου.
 11. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου, κατά τη διάρκεια των εργασιών της επένδυσης (υποχρεωτική ασφάλιση).
 12. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, σε περίπτωση αυτεπιστασίας.

Για αναλυτικότερη περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών ανά Υποδράση, ανατρέξτε στην ενότητα [e-book](#) του 360o Funding.

Προθεσμία και διάρκεια έργου

Ημερομηνία έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής των επιχειρηματικών σχεδίων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ορίζεται η **15/04/2019** με καταληκτική ημερομηνία στις **16/09/2019**.

Οι Δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών **(3) ετών** από την στιγμή της έναρξης και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**.

FUNDING